

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Martina Gáborová

VYUŽITIE ROZPRÁVOK A PIESNI V ZÁUJMOVOM ÚTVARE

Sar avri te cirdel o paramisa the o gil'a andro interesno utvaris

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Mgr. Martina Gáborová
Kontakt na autora UZ:	Základná škola, Hlavná 5, Družstevná pri Hornáde martina.gaborova@azet.sk
Názov:	Využitie rozprávok a piesni v záujmovom útvare
Rok vytvorenia:	2014
Oponentský posudok	Mgr. Miroslava Javorská
vypracoval:	
Preklad:	Erika Godlová

ISBN 978-80-565-1245-6

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním
pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít.
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Popoluška/ E Popoluška	4
Išla sova na tanec/Geľas e sova te khelel	7
Sviť nám, stromček jagavý/ Sviťin amenge, o kaštoro somnakuno	11
Účesy / O bala	15
Postavím si snehuliaka / Kerav mange jivune manušes	19
Šaty / O gada	23
Mačka pána skladateľa / E skladat'eľoskri mačka	26
Ako vtáky k pestrému periu prišli / Sar o čirikle chudle šukar pora	30
Lejla a lampa / E Lejla the e lampa	34
Prečo má korytnačka pancier / Soske hin la koritňačka trastuno gerokos	38
Ukradnuté slnko / Čordo kham	41
Zoznam použitej literatúry / E literatura	44

Popoluška

E Popoluška

*reprodukcia rozprávky podľa Charlesa Perraulta
e reprodukcia paramisakri khatar o Charles Perrault*

Popoluška žila s macochou a jej dvoma dcérmi. Macocha dievčinu nemala rada a dávala jej robiť len tie najhoršie roboty. Jedného dňa chystal kráľ na zámku velikánsky ples. Pozval na ňu aj macochu s dcérmi. Macocha s dcérmi odišli na ples. Popolušku však so sebou nezobrali. Namiesto toho jej nakázali poumývať dlážku a vyleštiť nábytok. Popoluška si smutne sadla na schody a žalostne sa rozplakala, pretože aj ona chcela ísiť na ples tancovať. V tom sa zjavila dobrá víla. Mávla čaravným prútikom a v tej chvíli na mieste, kde predtým ležala pohodená tekvica, stál nádherný koč. Nakázala Popoluške, aby pohl'adala šest' jašteričiek a zopár myšiek. Z myšiek sa šibnutím čarovného prútika stali nádherné tátose a z jašteričiek sluhovia. Dobrá víla naposledy mávla čaravným prútikom a namiesto zafúlanej Popolušky razom stála na dvore krásna dievčina v utešených šatách. Kúzlo dobrej víly však malo svoju moc len do polnoci. Na plese sa Popoluška princovi veľmi páčila. Celý večer sa od nej ani na krok nepohol. Popoluška sa ani nenazdala a vežové hodiny začali odbíjať polnoc. Prečaknutá Popoluška sa rýchlo ponáhľala domov. Pri úteku z plesu stratila na schodoch črievičku. Mladý princ sa nedokázal Popolušky len tak vzdať a preto sa ju vybral hľadať. Stratenú črievičku, ktorá mu ostala po krásnej Popoluške, museli vyskúšať všetky dievčatá v krajinе. Skúšali ju aj macochine dcéry, no črievičku obula iba Popoluška. Na druhý deň bola veľká svadba a medzi pozvanými hostami nechýbala ani dobrá víla. Princ s Popoluškou žijú šťastne dodnes, ak nepomreli.

E Popoluška dživelas la macochaha u lakre duje čhajenca. E macocha na kamelas la čha u delas lake te kerel ča ola nekh goreder buťa. Jekh d'ives o thagar/kraľis kerelas andro palacos baro kheľiben. Akhard'as the la macocha le čhajenca. E macocha lakre čhajenca gel'as pro kheľiben. No e Popoluška peha na ile. Vaš oda lake phende, hoj te morel o dil'i u te khosel o butori žužes. E Popoluška phare jileha bešl'as tele pro schodi u bares chudl'as te rovel, vaš oda, hoj the oj kamelas te džal te khelel pro balos. Jekhvarestar pes sikad'as e lačhi vila. Kivind'as la pacoraha u andre oda pro than, kaj angle sas čhid'i e dudum, ačhil'as e but šukar kočija. Phend'as la Popoluškake, hoj te rodel varesave ciknore saporen u varesave mišen. Le mišendar, kana opral lende demaďas la pacoraha, ačhile šukar, but šukar graja u le saporendar ačhile o solga. E lačhi vila paluno var kerd'as la pacoraha u pro than, kaj sas e meľal'i Popoluška jekhvarestar terďolas e šukar čhaj andro barvale gada. E magija khatar e lačhi vila

l'ikerelas peskri zor ča dži e jepaš rat. Pro balos e Popoluška sas le pricoske but pre dzeka. So do rat'i latar na geľas aňi jekh uštar dureder. E Popoluška aňi na džanľas kana u e ora pre turňa chudľas te marel jepaš rat. O darad'i Popoluška sigh prastalas khore. Kana denašelas andal o balos, našad'as e kamašli pro schodi. Oterno pricos našt'i ča avka mukhl'as e Popoluška u vaš oda la chudľas te rodel. E našad'i kamašli, savi leske ačhil'as pal e šukar Popoluška, musaj sas te thoven pro phindro savore čhaja andro them. The la macochakre čhaja thode andre o phindro, no ča e Popoluškake sas e kamašli lačhi. Pro aver d'ives sas baro bijav u maškar o akharde džene sas the e lačhi vila. O pricos la Popoluškaha dživne bachtales dži adad'ives, te na mule.

- Odpovedz na otázky. Phen pale pro phučibena.

S kým žila Popoluška? Kaha dživelas e Popoluška?

.....

Čo dávala robiť macocha Popoluške? So delas e macocha e Popoluškake te kerel?

- a) najhoršie roboty / nekh phareder buťa
- b) domáce práce / kherutne buťa
- c) zaujímové hry / lačhe kheľibena

Kam odišli macocha s dcérami? Kaj geľas e macocha le čhajenca?

.....

Prečo nemohla odísť Popoluška na ples? Soske našt'i sas e Popoluška pro balos?

.....

Kto pomohol Popoluške dostať sa na ples? Ko šigitind'as la Popoluškake te džal pro balos?

- a) Babička/ e phuri daj
- b) dobrá víla / e lačhi vila
- c) starenka / e phuri džuvľi

Na čo sa zmenila tekvica? Pre soste pes previsard'as o dudum?

.....

Čo mala priniest' Popoluška dobrej víle? / So sas e Popoluška te anel la lačha vilake?

- a) holuby a vrabce / o holubi the o vrabci
- b) mačky a kone / le mačken the grajen
- c) jašteričky a myšky / le cikne saporen u mišen

Na čo sa zmenili jašteričky? So ačhil'as le cikne saporendar?

.....

Na čo sa zmenili myšky? / So ačhil'as le mišendar?

Kedy stratilo kúzlo svoju moc? Kana e magija našad'as peskri zor?

- a) Večer / rat'i
 - b) o polnoci / pre jepaš rat
 - c) ráno / tosara

Páčila sa Popoluška princovi? Sas e Popoluška le princoske pre dzeka? áno - nie

Kde stratila Popoluška črievičku? Kaj e Popoluška našad'as e kamaš'li?

Kto si musel vyskúšať stratenú črievičku? Ko musaj sas e našadí kamašľí te thovel pro phindro?

Bola macochiným dcéram stratená črievička malá? Sas le macochine čhajenge e kamašľí cikňí?

áno - nie

Bola Popoluške stratená črievička malá? Sas la Popoluškake e našad'i kamašl'i cikňi?

áno - nie

Posúd', či môže existovať čarowný prútik? Phen, šaj avel e magicko pacá?

Kto mal veľkú svadbu? Kas sas baro bijav?

Má rozprávka o Popoluške šťastný, alebo smutný koniec? E paramisi pal e Popoluška agorinel bachtalej vaj bibachtalej?

Popoluška mala veľmi malú nôžku. Vieš aké číslo topánky nosíš ty? E Popoluška sas igen cikno phindroro. Džanes, save bare kamašl'i tu phiraves?

Princ s Popoluškou žijú šťastne dodnes, ak nepomreli. Ako si predstavuješ svoju budúcnosť? O príncipa la Popoluškaha dživen bachtales dži adad'ives, te na mule. Sar dikhes tiro dživipen?

- Vyrieš tajničku. Ker e tajnička.

1. Prvý deň v týždni
 2. Orgán zraku
 3. Strážne zviera

4. Hlava rodiny
 5. Dopravný prostriedok
 6. Domáce zviera
 7. Mláďa psa
 8. Dáva mlieko
 9. Prvé písmeno v abecede

Išla sova na tanec / Gel'as e sova te khele!

Hudba: Jaroslav Glózik

Text: Ludmila Podjavorinská

Išla sova na tanec
 vyfintená veľmi
 pratala sa poza pec
 pratala sa dvermi.

Ked' ju vrabec uvidel
 hned' ho svrbí nôžka
 pod' sovička na tanec
 skočíme si troška.

Ref:

Tančil vrabec strapatý
 tance samé nové
 postúpal on na palec
 milej pani sove.

Pozor vrabček pozor daj
 ak sa bojíš búrkы
 nestúpaj mi na päty
 ani na pazúrky.

Naľakal sa tanečník
 že mu zlomí kosti
 nik už sovu nepojal

od tej mrzutosti.

- Odpovedz na otázky. Phen pale pro phučibena.

Kde išla sova? Kaj geľas e sova?

.....

Aká bola sova? Savi sas e sova?

- a) neupravená džungaľi
- b) vyfintená opre urd'i
- c) špinavá meľal'i

Čo začalo svrbieť vrabca, ked' uvidel sovu? So chandžolas le vrabcos, kana dikhľas la sova?

.....

Kto vyzval sovu do tanca? Ko la sova mangľas te khelel?

.....

Aký bol vrabec? Savo sas o vrabcos?

- a) Učesaný/ uchando
- b) Ostrihaný/ strihindo
- c) Strapatý/ na uchando

Prečo sa sova nahnevala na vrabca?.....

Soske e sova rušľas pro vrabcos?

Prečo vrabec postúpal sove na palec?.....

Soske o vrabcos uštaďas e sovake pro angušť?

Kto okrem vrabca tancoval so sovou?.....

Ko mekh khelelas la sovaha?

Čoho sa vrabec naľakal?.....

Sostar o vrabcos darand'il'as?

Ktorý vták by sa nebál sovy?.....

Savo čiriklo na daralas la sovatar?

Rada tancuješ? áno – nie

Rado kheles? He – na

Ktoré tance poznáš?.....

.....

So džanes te khelel?

Kde si sa stretla s tancom?.....

Kaj dikhľal te khelel?

Je pieseň o sove a vrabcovi smutná alebo veselá?.....

Pre gil'i pal o vrabcos šaj te rovel vaj te asal?

- Ktorá silueta patrí vrabcovi a ktorá sove.
- Savi silueta sikavel o vrabcos u savi e sova.

- Vyrieš tajničku. Pisin andre tajnička.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

1. dámske topánky na ples/

Pomôcky: cylinder / o

cilindros

Valčík / o valčikos

flitre / o flitri

džuvľíkane topanki pro balos

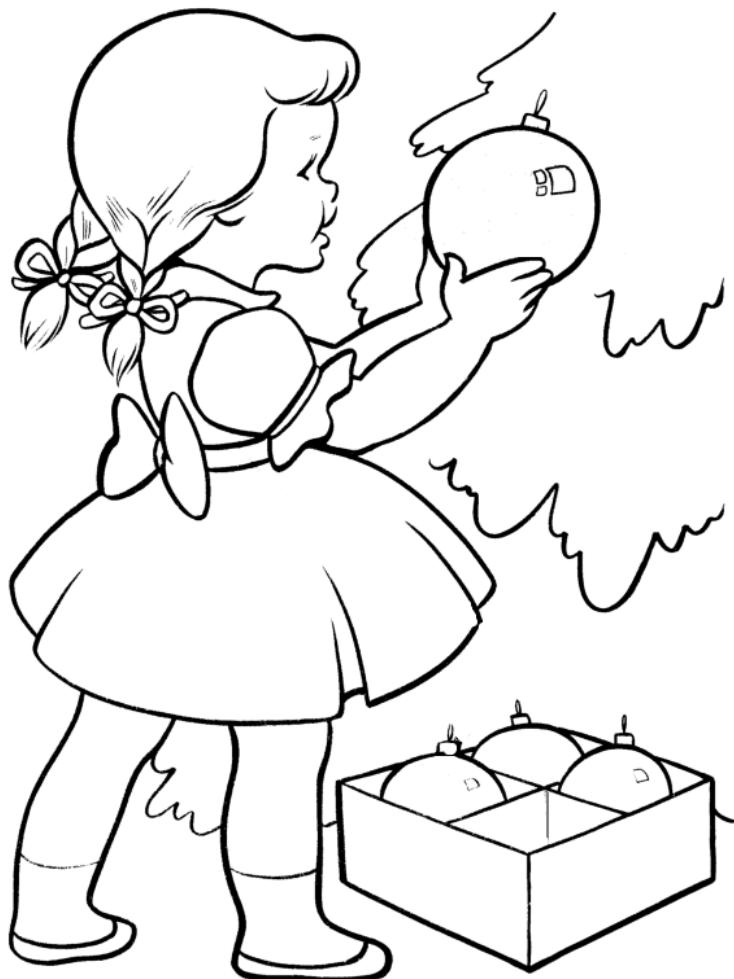
2. nástroj na maľovanie / oda soha maľinas
3. ozdoba na krk / oda so pes figinel pre men
4. ozdoba na ruku / oda so pes del pro vast
5. ozdoba na prst / oda, so pes del pro angušť
6. ozdoba na ruku s presným časom / oda, so pes del pro vast u sikavel o časos
7. svadobný tanec / o khel'iben pro bijav
8. nástroj určený na šitie / oda, soha pes sivel
9. nástroj určený na strihanie papiera / oda, soha pes čhinel o papirošis
10. pánsky doplnok, ktorý sa nosí uviazaný pod krkom / oda, so o murša hordinen pre men
11. lesklé našívacie ozdoby / o somnakune cikne buťa so pen siven opre pro gada
12. odev na ruky / oda, so pes urel pro vasta
13. ozdoba na uši / oda, so pes thovel pro kana
14. ozdoba do vlasov - zachytáva vlasy, aby nepadali do očí / oda, so pes del andro bala – l'ikerel o bala, hoj te na peren andro jakha
15. pánsky vysoký klobúk / e muršikaňi uči kalapa (e stadži)

Svet' nám, stromček jagavý

Svet' nám, stromček jagavý,
už sme všetci zvedaví,
čí je ten darček a čo je v ňom,
cingi, lingi, cingi, lingi, bom.

Svet' nám, vločka veselá,
svet sa odel do biela,
bláznivé vrabce škriepia sa s ním,
čimčarara, čimčarara, čim.

Svet' nám, stromček bielučký,
chytíme sa za rúčky,
nech naším spevom znie celý dom,
fidli-tidli, fidli-tidli, bom

- Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena

Aký je stromček? / Savo hino o stromkos (o kaštoro)?

- a) jagavý / somnakuno
- b) strieborný / rupuno
- c) vysoký / učo

Na čo sú všetci zvedaví?.....

Pre soste hine savore zvedavo?

Aká je vločka?.....

Savi hiňi e vločka (e jivuňi)?

Do akej farby sa odel svet?.....

Andre savi farba pes uraďas o svetos (e luma)?

Aké sú vrabce?.....

Save hine o vrabci?

Čo robia vrabce?.....

So kerem o vrabci?

Aký je stromček?

Savo hino o stromkos (o kaštoro)?

- a) bielučký
 - b) zelený
 - c) strieborný

Za čo sa pochytáme?.....

Sostar pes chudas?

Čo má znieť spevom?.....

Kaj pes šunela e gil'i?

Počula si už túto vianočnú pesničku?.....

Imar varekana šund'al kadi karačoňakri gil'i?

Kde a kedy by sme ju mohli spievat?.....

Kaj u kana la šaj te gil'avel?

Aké iné vianočné piesne poznáte?

Save mekh aver giľa pre Karačoňa prindžares?

Máš ráda Vianoce? áno – nie

Komes o Karađoša? Hč - na

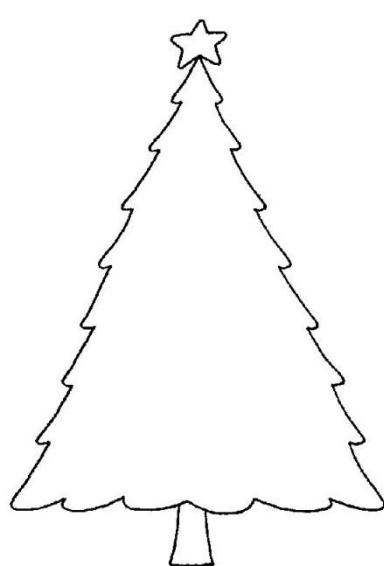
Pomáha doma pri zdobení vianočného stromčeka? Áno – nie

Šigitines khere paš o karačoňakro stromkos (kašt)? He - na

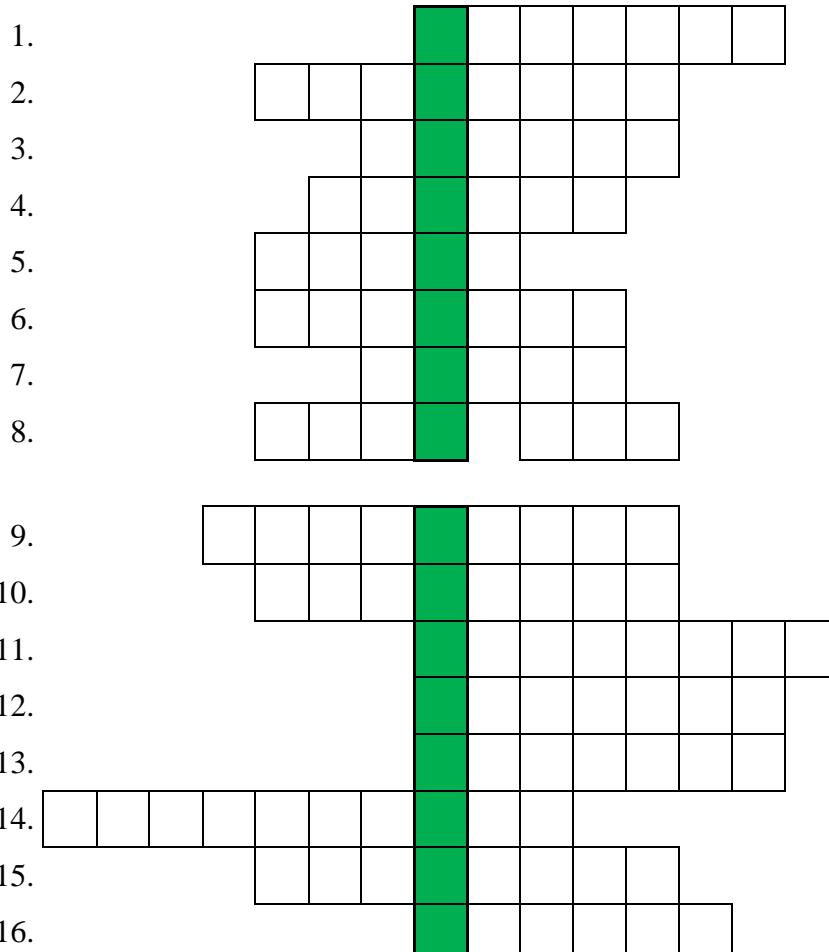
Čo sa ti najviac páči na Vianočiach?

Se někdo bude kámen pro Karačoša?

- Navrhni výzdobu pre vianočný stromček./ Phen, so te thovel opre o karačoňakro stromkos (kaštoro)

- Vieš čo je symbolom Vianoc? Odpoved' nájdeš v tajničke. / Džanes, savo hino o simbolos vaš e Karačoňa? Phenela tuke e tajnička.

1. sviatok v zime / o švetos (o inepi) jevende
2. meno jedného z troch kráľov / o nav jekhe dženeskro maškar o trin kraľa
3. meno jedného z troch kráľov / o nav jekhe dženeskro maškar o trin kraľa
4. zimný mesiac / o jevendeskro čhon
5. druh ryby, ktorá nechýba na štedrovečernom stole / savo mačho musaj te avel pre Karačoňa pro skamind
6. čo je pod vianočným stromčekom / so hin tel o karačoňakro stromkos (kaštoro)?
7. postava s krídlami / o dženo le phakenca
8. 1. január / o jekhto januaris
9. svetelná zábava na oslavu Nového roka / o bare vilaňa pro ſebos kana avel o Nevo berš
10. meno jedného z troch kráľov / o nav jekhe dženeskro maškar o trin kraľa
11. zvonček charakteristický pre Vianoce / o zvonkos savo hino pre Karačoňa
12. na štedrý večer ich jeme s medom / pro Vilija pre lende thovas o abd'in u chas len
13. má meniny 6. decembra / o nav hino pro 6. decembros
14. vianočné pečivo zdobené polevou / o karačoňakre bokel'a opre la polevaha
15. posledný mesiac v roku / o paluno čhon andro berš

Účesy

Interpret: Beáta Dubasová

Ked' vypadnem od kaderníčky,
som pári minút svetová.
Nestačím prísť ani domov,
už mi mama zavolá.

Moje vlasy - tvoje vlasy
majú chybu jedinú.
Naše vlasy - vaše vlasy
dráždia školu, rodinu.

Účesy, účesy, ach tie účesy.
Účesy, účesy, ach tie účesy.

Utekaj hned' do kúpeľne,
kričí na mňa slúchadlo.
Rozhodnutie padlo pevné,
máme skvelé divadlo.

Moje vlasy - tvoje vlasy
prinášajú rozvraty.
Naše vlasy - vaše vlasy
iba holič netratí.

● Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena

Odkiaľ vypadnem?.....

Khatar avri perava?

Koľko minút som svetová?.....

Keci minuti som svetovo?

Kto mi zavolá, kým prídem domov?.....

Ko mange vičhinel, kana avav khere?

Koľko chýb majú vlasy? / Keci na lačipena hin le bala?

a) jedinú / jekh

b) žiadnu / ňisave

c) veľ'a / but

Koho dráždia vlasy? / Kas choľaren o bala?

a) školu, rodinu / e škola, e famel'ija

b) mamu, otca / la da, le dades

c) priateľov / le kamaraten

Kam ma ženie slúchadlo?.....

Kaj man bičhavel o telefonos?

Aké máme divadlo? / Savo amen hin o teatros?

a) Skvelé / but lačho

b) Nudné / but na lačho

c) Dlhé / d'ind'ardo, lungo

Čo prinášajú vlasy?.....

So anen o bala?

Rada experimentuješ s vlasmi? áno – nie

Rado keres neve but'a le balenca? He - na

Dala si si už farbiť vlasy? áno – nie

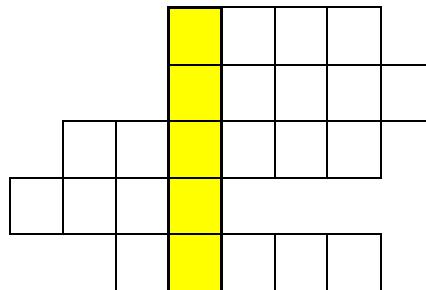
Imar farbind'ál o bala? He - na

Chcela by si byť kaderníčkou? áno – nie

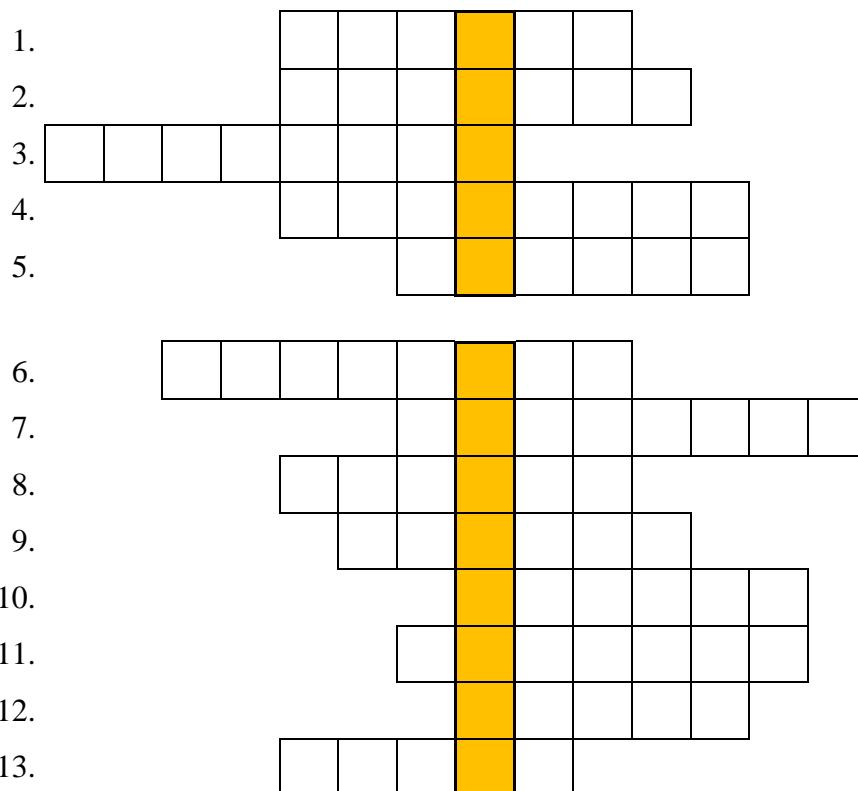
Kames te avel e kaderňička? He – na

● Vyrieš tajničku a zistíš názov piesne./ Ker e tajnička te arakhes o gil'akro nav.

1. muj
2. uchannel
3. kanglī
4. bal
5. sapuňis

- Vieš kto naspieval pieseň Účesy? Meno speváčky je ukryté v tajničke. / Džanes, ko gil'ad'as e gil'i O bala? Lakro nav pes garuvel andre tajnička.

1. nástroj so zúbkami na česanie vlasov / hin les o danda a uchannel o bala
2. ozdoba do vlasov – zachytáva vlasy, aby nepadali do očí / thovel pes andro bala – likerel len hoj te na peren andro jakha
3. vyrovnávame ňou vlnité vlasy / kučeravo (kandrate) balendar kerel rovno
4. chráni v lete pred úpalom / ňilaje arakhel anglo labaripen
5. prípravok na umývanie vlasov / soha thovas o bala
6. pánsky vysoký klobúk / e muršikaňi uči kalapa (e stadži)
7. vlnité vlasy inak / o kučeravo (kandrata) bala aver laveha
8. pokrývka hlavy pre pánov / so o murša thoven pro šere
9. chráni hlavu pred zimou / arakhel o šero šilestar
10. doplnky do vlasov / so pes thovel andro bala
11. nástroj na strihanie vlasov / sostar pen čhinen (strihinen) o bala
12. ozdoba ženy / o šukaribne vaš o džuvľa
13. predmet na ovievanie / soha pre peste keras balvaj

Postavím si snehuliaka

Postavím si snehuliaka
na najbližom brehu,
postavím si snehuliaka
z bielučkého snehu.

Jedna guľa, druhá guľa,
tretiu na vrch dám
a už stojí snehuliačik
a už stojí tam.

Košieľku má snehuliačik
čistučkú a bielu,
nos má z mrkvy,
oči z uhlia, miesto ruky metlu.

A ked' deti uvidia ho,
povedia si tak:
Pozrite sa aký je to
krásny snehuliak!

● Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena

- O čom sa spieva v pesničke?.....
- Pal soste pes giľavel andre giľi?
- Kde si postavím snehuliaka?.....
- Kaj peske kerava le jiveskre manušes?
- Z čoho si postavím snehuliaka?.....
- Sostar kerava le jiveskre manušes?
- Z koľkých gúľ je postavený snehuliak?.....
- Keci guľí kampel pro jiveskro manuš?
- Akú košielku má snehuliak?.....
- Savo gad hino pro jiveskro manuš?
- Z čoho má snehuliak nos?.....
- Sostar hin le jiveskre manušes kerdo o nakh?
- Z čoho ešte by mohol mať snehuliak nos?.....
- Sostar pes mekh šaj te kerel o nakh vaš o jiveskro manuš?
- Z čoho má snehuliak oči?.....
- Sostar hine kerde o jakha pro jiveskro manuš?
- Z čoho ešte by mohol mať snehuliak oči?.....
- Sostar šaj te kerel o jakha le jiveskre manušeske?
- Čo má snehuliak namiesto rúk?.....

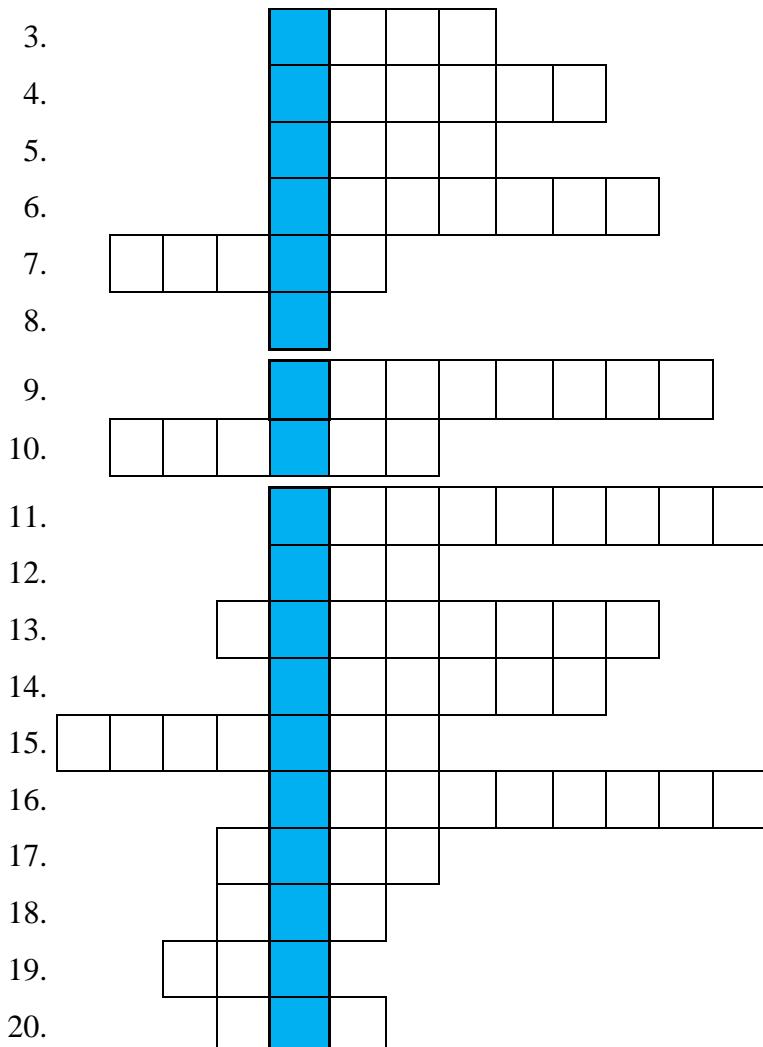
So hin le jiveskre manušeske pro than, kaj hine o musa?
Čo povedia deti, ked' uvidia snehuliaka?.....

- Dokonči snehuliaka. / Ker so mekh kampel pro jiveskro manuš.

- Vyrieš tajničku./ Ker e tajnička

The figure consists of two rows of boxes. The top row, labeled '1.', contains 10 empty boxes arranged horizontally. The bottom row, labeled '2.', contains 5 empty boxes followed by one box filled with blue.

1. deviaty mesiac v roku / o eňato čhon andro berš
2. ročné obdobie / o kotor andro berš
3. čo potrebujeme na stavbu snehuliaka
so amenge kampel pro jiveskro manuš
4. 7 dní / 7 d'ivesa
5. prvý mesiac v roku / o jekhto čhon
6. sviatok v zime / o jevendeskro inepos
7. štvrtý mesiac v roku / o štarto čhon
8. snehuliakov nos / o nakh pro jiveskro manuš
9. tradičný symbol Vianoc / o tradično simbolis
vaš e Karačoňa
10. 60 minút / 60 minuti
11. postava vytvorená zo snehu / o manuš kerdo le jivestar
12. časť dňa / o d'iveskro kotor
13. posledný mesiac v roku / o paluno
čhon andro berš
14. čo dávame snehuliakovi na hlavu /
so thovas le jiveskre manušeske
pro šero
15. športová obuv na ľad/ o športovo
kamašl'i pro ľegos
16. zimný šport / jevendeskro športos

Šaty

Interpret: Marika Gombitová

Ó šaty, utkané z jahodovej peny
hmm, šaty, také si veľký svet dnes cení.
K tým šatám hned' si dáme šminky a rúž
pohľad čo patrí k dáme ovládam už.

Ó šaty, spichnuté z farebného vzduchu,
dáme si šaty, nech máme aspoň trocha vzruchu.
Dúfam, že ešte platí múdrost' odveká.
Možno aj tieto šaty spravia zo mňa človeka.

Zrkadlo mi vraví, že som iná
a ja si to opakujem s ním.
Bude to však iba jeho vina,
ak tomu uverím.

Mám šaty, ach ako príma sa v nich chodí.
Mám šaty, čo o pár týždňov vyjdú z módy.
Ked' túzia výjst', tak môžu – nech idú do hája.
Mám pod nimi svoju kožu, pod nimi som ja.

Zrkadlo mi vraví, že som iná
a ja si to opakujem s ním.
Bude to však iba jeho vina,
ak tomu uverím.

Ó šaty, spichnuté z farebného vzduchu.
Dáme si šaty, nech máme aspoň trocha vzruchu.
Dúfam, že ešte platí múdrost' odveká.
Možno aj tieto šaty spravia zo mňa človeka.

- Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena.

Z čoho sú utkané šaty z piesne?

Sostar hine kerde o gada andre gil'i?

Kto si takéto šaty dnes cení?.....

Ko ajse gada adad'ives kamel?

Čo si dáme k takýmto šatám?..

So peske das ki o ola gada?

Čo patrí k dáme? / So phirej

a) poklad / baro baryal'jen

- b) pohl'ad / o dikhipen
 - c) hrad / baro palacos

Z čoho sú spichnute šaty z piesne?.....

Sostar hine side o gada andre gil'i?

Kto mi vraví, že som iná? / Ko mange phenel, hoj som aver?

- a) zrkadlo / o gendalos
 - b) otec / o dad
 - c) mama / e daj

O koľko týždňov vyjdú šaty z módy? / Pal o keci kurke o gada imar nane moderna?

- a) o 3 týždne / pal o 3 kurke
 - b) o pár týždňov / pal o varesave kurke
 - c) o týždeň / pal o kurko

Posúd' , či naozaj môžu byť šaty utkané z jahodovej peny?.....

Phen, te šaj čačes te sivel o gada andal e jahodovo pena?

Posúd' , či naozaj môžu existovať šaty z farebného vzduchu?.....

Phen, šaj te kerel o gada andal o farebno vzduchos?

Aký názov má táto pieseň?

Sar pes vičhinel kadi gil'i?

Rado gil'aves? He - na

Ktoré pesničky sú tvoje oblíbené?

Save gi'l'a nekh buter kames?

Aké oblečenie najradšej nosíš?

Save gada nekh buter kames te

- Ktoré šaty sú vhodné na ples, na bežné nosenie a pre nevestu? / Save gada hine pro balos, pro sako d'ives u pre terňi pro bijav?

- Vieš kto naspieval túto pieseň? Meno speváčky je ukryté v tajničke. / Džanes, ko gil'aďas kadi giľ'i? Lakro nav pes garuvel andre tajnička.

1.															
2.															
3.															
4.															
5.															
6.															

7.															
8.															
9.															
10.															
11.															
12.															
13.															
14.															
15.															

1. pánsky módny doplnok, ktorý sa nosí uviazaný pod krkom / e modno muršikaňi buťi,

savi hordinen tel e men

2. kúpací odev / o gada andro paňi

3. ochranný odev na ruky / o gada so arakhen o vasta
4. pančuchové nohavice / a štrinfl'engre cholova
5. škótska sukňa / e škotsko rokl'i
6. pásy, ktoré sa nosia cez plecia, aby držali nohavice / o kotora so džan prekal o phike u l'ikeren o cholova
7. malý predmet na zapínanie / cikno kotor so phandel jekhetanes
8. čo si obliekame na nohy / so uravas pro phindre
9. obuv do dažďa / o kamašl'i andro brišind
10. dlhé pánske plavky / o lunge muršikane plavki
11. nohavice ušité z rifloviny / o riflovo cholova
12. druh krátkych nohavíc, ktoré siahajú najviac po kolená / charní cholov dži pro khoča
13. drží nohavice upevnené okolo bokov / l'ikerel e cholov pro derekos
14. predmet slúžiaci na ovievanie / sostar pre peste šaj keras balvaj
15. módny doplnok na krk, chráni krk pred chladom a mrazom / e modno buťi pre men, na mukhel andre šil the šudripen

Mačka pána skladateľa

Interpret: Peter Nagy

Mačka pána skladateľa,
istá slečna Micina.
Chytá myši pod klavírom,
ked' pán chodí do kina.

Raz sa vrátil z kina skoršie,
mačka zase lovila.
Myš vybehla na klávesy,
ona za ňou skočila.

Ozvala sa melódia podľa tlapiek mačacích.
Skladateľ ju zapísal hned' do nôt presne podľa nich.
A tak z tejto melódie už je pekná pesnička,
v rozhlase ju budeš počuť každý si ju zapíska.

Mačka pána skladateľa,
dávno myši nechytá.
Skladá už len veľké diela
a peniažky počíta.

● Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena

Čia je mačka?

Kaskri e mačka?

Ako sa volá mačka?

Sar pes vičhinel e mačka?

Kde chytá Micina myši?

Kaj e Micina chudel le mišen?

Kedy chytá Micina myši?

Kana e Micina chudel le mišen?

Kto sa raz vrátil z kina skôr?

Ko jekhvar avľa pale andal o kinos sigeder?

Kam vybehla myš?

Kaj prastand'ľas o mišos?

Kto skočil za myšou na klávesy?

Ko chučiľas pal o mišos pro klavesi?

Podľa čoho sa ozvala melódia?

Prekal soste pes šunelas e melodija?

Kto zapísal melódiu do nôť?

Ko pisind'as e melodija andro noti?
Čo sa stalo z melódié?

So pes ačhil'as la melodiiatar?

So pes ačhil'as la melodijatar?

Kde budeš počít pesničku?.....

Kaj ŝuneha e gili?

Kto si zapíska pesničku?

Ko piskinela e gil'i?

- a) Nikto / říká
 - b) Každý / sako
 - c) Niekto / vareko

Prečo už mačka nechytá myši?.....

Soske imar e mačka na chudel je mišen?

Posúd' či môže mačka skladat' hudbu?.....

Phen šai e mačka te kerel o gil'a?

Čo počíta mačka? / So rachinel (počitinel) e mačka?

- a) Peniažky / o lovore
 - b) Myši / le mišen
 - c) Kamienky / o barorá

Máš doma mačku? áno = ne

Hin tut khere e mačka? He - na

Akého domáceho miláčika máš doma?

Savo kherutno jačho tut hin khore?

Ako sa volá?

Sar pes vičhinel?

Aký názov má táto pesnička?

Sar pes vižbinol kadi gili?

- Prirad' siluety k zvieratám. / Thov o silueti ki e džvirina

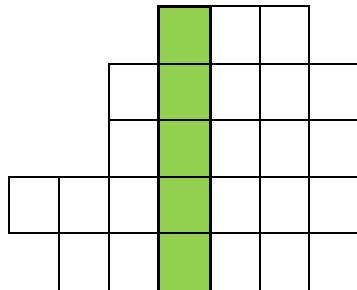
vtáčok kuriatko mačka zajačik kuriatko pes

a širiklo a cikši a maška a šošci a cikši a rikone

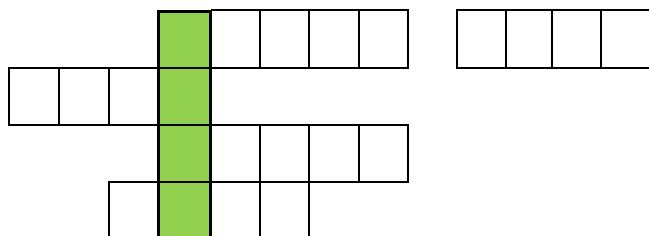

- Vieš kto naspieval túto pieseň? Meno speváka je ukryté v tajničke. / Džanes, ko gil'ad'as kadi gil'i? Leskro nav pes garuvel andre tajnička.

1. Rikono
 2. Rikoňi
 3. Čiriklo
 4. Kachňi
 5. Bakro

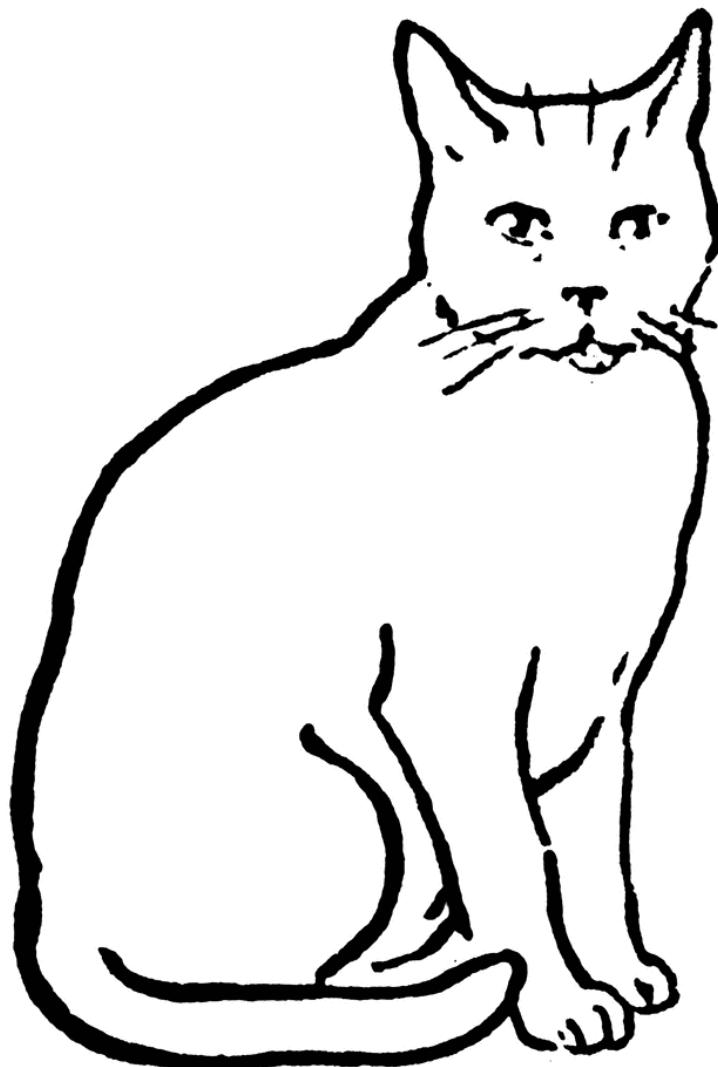

6. raťutno čiriklo
 7. bakri
 8. chulaj
 9. mačho

- Máš rada mačky? áno – nie
 - Kameš le mačken? He – na

Navrhni ako mohla vyzerat' skladateľova mačka. / Sikav, savi šaj avel e skladat'ełoskri
mačka.

Ako vtáky k pestrému periu prišli

reprodukcia juhoamerickej rozprávky podľa Heather Amery

Pred mnohými rokmi boli všetky vtáky v pralese čierne, biele alebo čiernobiele. V pralese žil aj zelený had. Jedno ráno had uvidel červené kvety, ktoré hned' všetky zjedol. Na celom tele mu naskákali červené škvurny. Hadovi sa škvurny zapáčili, doplazil sa k modrým kvetom, ktoré tiež zjedol. Na tele sa mu začali vyfarbovať jasnomodré škvurny. Had potom zjedol všetky farebné kvety, ktoré zbadal v pralese. Večer mal na koži červené, modré, oranžové, fialové aj ružové škvurny. Vtáky boli veľmi nahnevané na hada, pretože zničil prales. Prales už mal len zelenú farbu. Zahanbený had vedel, že vtáky majú pravdu a preto zaliezol do tmavého kúta. Kde sa mu začala trhať koža. Had pomaly vyliezol z kože. V novej zelenej koži, úplne rovnakej, akú mal predtým, sa odplazil a farebná koža zostala v kúte. Vtáky kožu našli, rozďobali ju zobákm a kúskami si prikryli svoje telá a krídla. Perie sa im

potom sfarbilo na červeno, modro, oranžovo, žlto, fialovo aj ružovo. Odvtedy sú vtáky farebné, a to vám potvrdí každý, kto bol niekedy v juhoamerickom pralese.

Sar pes ačhil'as hoj le čiriklen hin farebna pora.

E reprodukcija la paramisatar khatar e Južno Amerika, prekla e Heather Amery

Anglo but berša sas savore čirikle andro baro veš kale, parne, vaj kale the parne. Andro baro veš dživelas the o zeleno sap. Jekh tosara o sap dikhľas o lole lulud'a, save jekhvarestar savore chaľas. Paľis pre leskri morthi opre avle lole kotora. Le sapeske oda sas igen pre dzeka, gel'as ki o kika luld'a u the len chaľas. Pre leskri morthi pes sikade akana o kika thana. O sap paľis chaľas savore farebna lulud'a, save dikhľas andro baro veš. Raťate les imar pre leskri morthi sas o lole, kika, oranžova, fijalova the o ružova thana. O čirikle sas bare choľamen pro sap, soske ov andro veš kerd'as o nasuľipen. O veš ačhil'as ča zeleneo. O sap ladžalas, džanelas, hoj le čiriklen hin čačo u vaš oda pes garuďas andro kalo kutos. Odoj pes leske chudľas e morthi te čhingerel. O sap polokhes gel'as avri andal e morthi. Andre nevi zeleno morthi, sajekh sar les sas angleder, gel'as avri u e farebno morthi ačhil'as andro kutos. O čirikle arakhle e morthi, zobakenca la čhingerde u le kotorenca učharde peskre pora the phaka. O pora paľis lenge ačhile lole, kika, oranžovo, šarge, fijalova the ružova. Akalestar o čirikle hine farebna, oda tumenge phenela sako, ko varekana sas andro juhoamericko baro veš.

● Odpovedz na otázky./ Phen pale pro phučibena

Akej farby boli vtáky v pralese?

Savi farba sas o čirikle andro baro veš?

Ktoré zelené zviera žilo v pralese?.....

Savi zeleno džvirina dživelas andro baro veš?

Aké zvieratá môžu žiť v pralese?.....

Save džvirini šaj te dživel andro baro veš?

Čo zjedol had? / So chaľas o sap?

- a) Vtáky / le čiriklen
- b) Kvety / o lulud'a
- c) Trávu / o čar

Čo začalo hadovi naskakovať na tele? / So pes sikaďav opre pre sapeskri morthi?

- a) červené pruhy / o lole pruhi

b) červené bodky / o lole bodki

c) červené škvyny / o lole thana

Aké škvyny mal večer had?.....

Save sas ola thana pro sap raťate?

Prečo sa vtáky hnevali na hada?.....

Soske sas o čirikle choľamen pro sap?

Kde sa ukryl zahanbený had?.....

Kaj pes garuďas o ladžando sap?

Kto našiel farebnú kožu z hada?.....

Ko arakhľas e farebno sapeskri mort'hi?

Čo sa stalo s kožou z hada?.....

So pes ačhil'as la sakeskra mort'haha?

Ako sa vtákom zmenilo perie?.....

Sar pes parude o pora pro čirikle?

Kde sa odohral príbeh o vtákokoch a hadovi?.....

Kaj pes e paramisi pal o čirikle the o sap ačhil'as?

Pokús sa vymysliť iný názov rozprávky.....

Dikh, te arakhes aver nav vaš e paramisi

Posúd', čo môže byť v rozprávke skutočné a čo vymyslené.....

Gindin, so šaj te avel andre paramisi čačo u so ča avri kerdo

- Prirad' siluety k zvieratám. / Thov o silueti paš e džvirina.

motýl

e paparuga

opica

e nalpa

žaba

e žamba

had

o sap

mravec

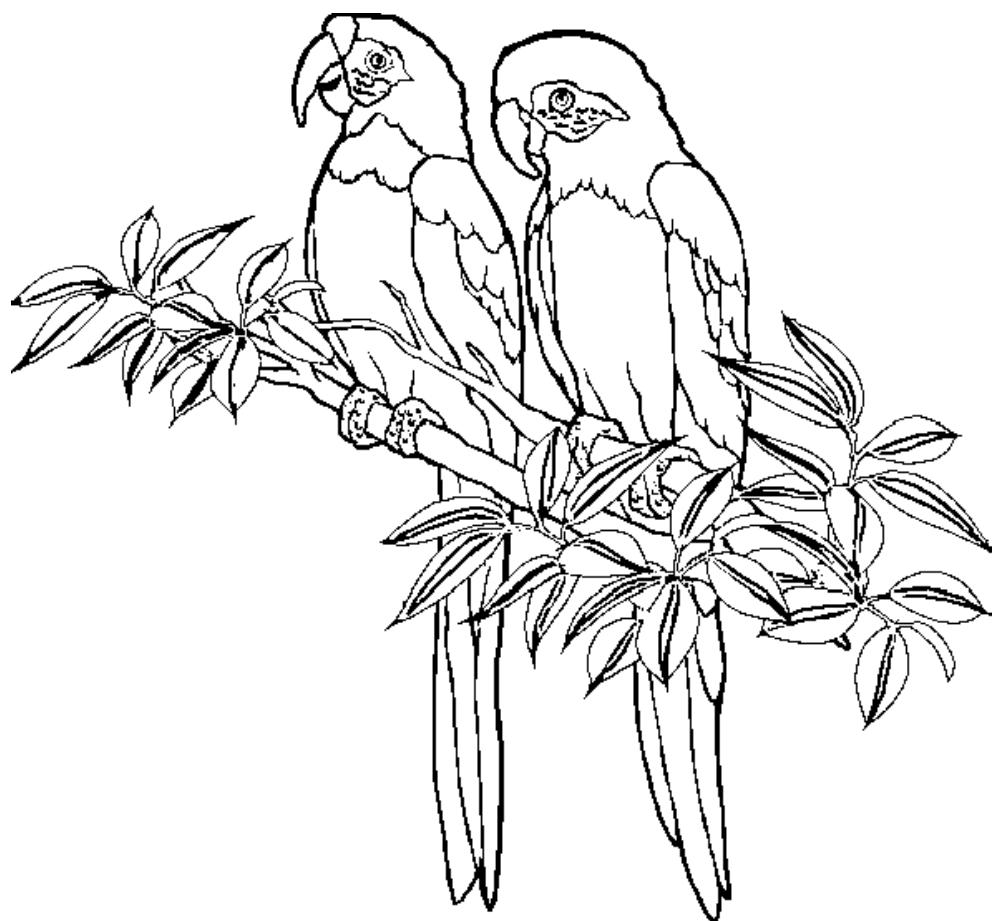
o mravcos

papagáj

o papagajos

- Vymaľuj obrázok./ Čitrin avri o čitro.

Lejla a lampa

reprodukcia perzskej rozprávky podľa Heather Amery

Pred mnohými rokmi žil v meste Tabríz bohatý kupec so svojou jedinou dcérou Lejlou. Lejla bola milá a veľmi krásna. Preto sa otec rozhodol, že Lejlu vydá za svojho bohatého priateľa Mamúda. Lejla však s otcovým rozhodnutím nesúhlasila, pretože Mamúd bol starý, tučný a škaredý. Zakrátko musel otec na štyri dni odísť za obchodom. Lejle povedal, že ak sa vráti vezme si Mamúda za muža. Lejla bola veľmi smutná z otcovho rozhodnutia, celú noc nemohla spať, len usilovne premýšľala. Otca pri raňajkách poprosila o novú lampa do izby. Otec sa tešil, že má Lejla dobrú náladu, a tak ešte pred cestou poprosil lampiara, aby spravil Lejle lampa podľa jej predstáv. O tri dni bola lampa hotová. Bola veľmi vysoká, okolo vrcholu mala štyridsať menších lampičiek a v podstavci boli tajné dvere. Lejla sa v noci vykradla z domu. Vyzula si črievice, jednu črievicu nechala pri studni a druhú hodila do vody. Potom sa ukryla aj so zásobami jedla v lampe. Ked' sa obchodník vrátil domov zistil, že jeho milovaná dcéra sa radšej utopila, ako by si vzala Mamúda. Lampu, ktorá mu pripomínala dcéru predal na trhu krásnemu princovi. Princ si nechal doniesť lampa do svojej izby. Prvý deň po tom, čo si kúpil lampa, princ prekvapene zbadal, že mu niekto zjedol celé raňajky. Princ sa rozhodol zlodeja chytiť, preto predstieral, že spí. Na svitaní princ uvidel, ako sa otvárajú tajné dvierka v lampe a do komnaty sa potichučky vkráda akási dievčina. Princ už vyľakanej dievčine nedovolil utieciť. Lejla mu s pláčom rozpovedala svoj príbeh. Celý deň sa potom rozprávali a prechádzali sa v záhrade. Princovi sa Lejla zapáčila a požiadala ju o ruku. Nasledujúci deň sa spoločne vybrali k otcovi. Doma Lejla otcovi predstavila princa a povedala mu všetko o lampa a tajných dvierkach. Otec mal takú radosť, že ju opäť vidí, že dcére odpustil a s radosťou súhlasil, aby sa vydala za princa. Ako svadobný dar im daroval krásnu lampa.

E Lejla the e lampa

E reprodukcia paramisakri khatar e Perzija prekal e Heather Amery

Anglo but berša bešelas andro foros Tabriz o barvalo bikendo manuš u sas les jekh čhaj, e Lejla. E Lejla sas lačhi u but šukar. Vaš oda peske o dad phend'as, hoj la dela romňake vaš o leskro barvalo amal (kamaratos) Mamud. E Lejla na kamelas oda, so o dad, soske o Mamud sas phuro, thulo u džungalo. Na but paľis musaj sas lakro dad te džal pro štar d'ives pal e but'i. E Lejlake phend'as, hoj kana avela pale, lela le Mamud romeske. E Lejlake sas but phares pal o dadeskre lava, našťi suťas calo rat, ča gindinelas. Kana tosara chanas, mangľas le dадестар e nevi lampa andro kher. O dad lošalas, hoj e Lejla hiňi andre lačhi dzeka, u avka anglo drom mekh geľas pal o manuš, so kerelas o lampi u mangľas lestar te kerel e Lejlake e

lampa, savi kamel. Pal o trin d'ives e lampa sas kerďi. Sas but uči, opre late sas štarvardeš (saranda) cikne lampi u andre late sas the o garude vudara. E Lejla rat'ate gel'as avri andal o kher. Čhid'as tele o kamašl'i, jekh kamašl'i mukhl'as paš e chaňig u e dujto čhid'as andro paňi. Paľis pes garud'as andre lampa, kaj peske il'as the o chaben. Kana o obchodníkos avľas khere, arakhl'as, hoj leskri kamľi čhaj feder chučilas andro paňi, sar te džal romeste pal o Mamud. E lampa, savi leske leperelas la čha bikend'as pro pľacos le šukare pricoske. O pricos peske diňas e lampa te anel andro peskro kher. O jekhto d'ives pal oda, so peske cind'as e lampa, o pricos prekvapeno dikhľas, hoj leske vareko chaľas leskro tosaraskro chaben. O pricos peske phend'as, hoj le čores chudela, vaš oda pes kerďas, hoj sovel. Kana avelas avri o kham, o pricos dikhľas, sar pes phundravel o garudo vudar andre lampa u andro kher polokhores uštarel varesavi čhaj. O pricos imar e darad'a čha na mukhl'as te prastal. E Lejla leske rovindos phend'as savoro pal late. Calo d'ives paľis vakerenas u phirenas pal e bar. O pricos kamelas la Lejla u mangľas la romňake. Pro aver d'ives gele jekhetane pal lakro dad. Khere e Lejla le dadeske sikad'as o pricos u phend'as leske savoro pal e lampa the pal o garudo vudar. O dad avka lošalas, hoj la paľis dikhel, hoj la čhake odmukhl'as u phend'as, kaj te džal romeste pal o pricos. Pro bijav lenge diňas e šukar lampa.

- Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena.

V ktorom meste sa odohráva príbeh o Lejle a lampe?.....

Andro savo foros pes ačhil'as e paramisi pal e Lejla the e lampa?

Vymenuj hlavné postavy príbehu.....

Phen save hine o bare džene andre paramisi

Ako sa volala kupcova dcéra?.....

Sar pes vičhinelas e kupcovo čhaj?

Aká bola Lejla? / Savi sas e Lejla?

a) milá a veľmi krásna / lačhi u but šukar

b) škaredá a lenivá / džungal'í u leňivo

c) hlúpa a tučná / dil'iňi u thuľi

Za koho chcel otec Lejlu vydat?.....

Pal kaste kamelas o dad te del e Lejla?

Aký bol Mamúd? / Savo sas o Mamud?

a) mladý, štíhly a pekný / terno, sano u šukar

b) starý, tučný a škaredý / phuro, thulo u džungalo

c) starý, štíhly a škaredý / phuro, sano u džungalo

Čo chcela Lejla do izby?.....

So kamelas e Lejla andro kher?

Kto vyrobil Lejle lampu?.....

Ko e Lejlake kerd'as e lampa?

O kol'ko dní bola lampa hotová? / Pal o keci d'ives sas e lampa kerd'i?

- a) o jeden deň / pal o jekh d'ives
 - b) o dva dni / pal o duj d'ivesa
 - c) o tri dni / pal o trin d'ivesa

Ako vyzerala lampa?.....

Sar dit'holas e lampá?

Posúd' , či môže existovať lampa s tajnými dvierkami?.....

Phen, ŝaj pes te kerel e lampa kaj hin o garudo vudar?

Prečo Lejla nechala jednu črievicu pri studni a druhú hodila do vody?.....

Soske e Lejla mukhl'as jekh kamašl'i paš e chaňig u e dujito čhid'as andro paňi?

Kde sa ukryla Leila?.....

Kaj pes garud'as e Lejla?

Komu kupec predal lampu?.....

Kaske o kupcos bikend'as e lampā?

Kto ziedol princovi raňajky?.....

Ko chal'as le prinoske o tosaraskro chaben?

Ako chcel princ chvít' zlodeja?.....

Sar kamelas o príncipes te chudel le čores?

Chudl'as o príncos le čores? He - na

Kto požiadal Lejlu o ruku?.....

Ko mang'as e Leila romňake?

Odpustil otec Leile? áno – nie

Odmukhl'as o dad ja Leilake?

Aký svadobný dar dostala Leila od otca?/ So čo

a) Lampu / e lampu

b) Obraz / o čítro

- c) Koberec / o pokrovcos

Má rozprávka o Lejle a lampe šťastný, alebo smutný koniec?

E paramisi pal e Lejla the e lampa agorinel bachtales vaj bibachtales?

Porovnaj vlastnosti princa a Mamúda.....

.....
Phen, savo sas o princos u savo sas o Mamud

Pokús sa vymysliť iný názov rozprávky.....

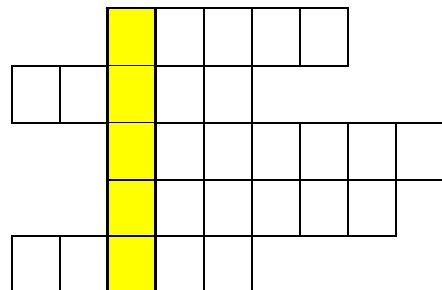
De la paramisake aver nav

Princ s Lejlou žijú šťastne dodnes, ak nepomreli. Ako si predstavuješ svoju budúcnosť?

O princos the e Lejla dživen bachtales dži adad'ives, te na mule. Sar dikhes tiro dživipen?

- Vyrieš tajničku. / Ker e tajnička

1. Lampa

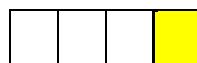
2. Vudar

3. chavibnaskero kher

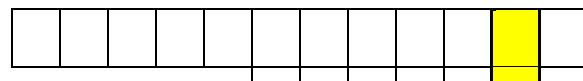
4. bešuno

5. caklos

6. kher

7. lepeda

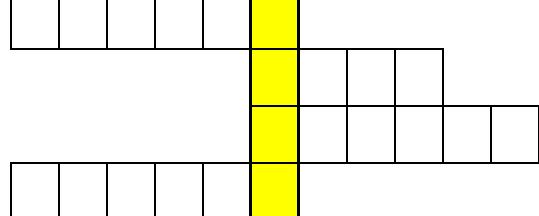

8. šifonera

9. čaro

10. hadoš

11. duchna

Prečo má korytnačka pancier

reprodukcia gréckej rozprávky podľa Heather Amery

Veľký boh Zeus bol vládcom všetkých gréckych bohov. Mal veľkú moc a niekedy aj zlú náladu. Vtedy okolo seba vrhal blesky a ostatní bohovia sa ho báli. Keď sa Zeus ženil, pozval na svadobnú hostinu všetky zvieratá. Na svadobnú hostinu prišli všetci, okrem korytnačky. Len čo Zeus zistil, že na svadobnej hostine chýba korytnačka, zamračil sa. Na druhý deň odišiel za korytnačkou. Našiel ju, ako pokojne odpočíva na bahnitom brehu rieky. Zeus sa opýtal korytnačky, aký mala dôvod, že neprišla na jeho svadbu s Hérou. Korytnačka len zaliezla pod veľký list a mlčala. Keď videla, že Zeus neodíde bez vysvetlenia zdvihl hlavu a zašeplala slabým, vystrašeným hlasom: „Všade dobre, doma najlepšie.“ Zeus sa rozzúril. Zakričal tak hlasno, že vystrašil vtáky, ktoré s vreskotom a krikom vzlietli z okolitých stromov. „V tom prípade budeš svoj domov nosiť so sebou, nech pôjdeš kdekoľvek!“ Korytnačka zrazu pocítila, že ju na chrbe niečo tŕží. Bol to pevný, tŕžký pancier, ktorý ju celú zakrýval. Bolo jej vidno iba šupinatú hlavu, špičku chvosta a štyri zahnuté nohy. Odvtedy všetky korytnačky na celom svete stále nosia na chrbe svoj domček.

Soske phiravel e koritňačka peskro kher pro dumo

E reprodukcija pal e grecko paramisi prekal e Heather Amery

O baro Del Zeus sas nekh učeder maškar o savore grecka delora. Sas les bari zor u varekana the na lačhi dzeka. Olestar varekana čhivelas paš peste o jaga u o aver dela lestar daranas. Kana o Zeus lelas romňa, pro bijav akhard'as savore dživirini. Pro oda bijav avle savore, bi e koritňačka. Jekhvarestar, kana o Zeus dikhľas, hoj pro bijav e koritňačka na avľas, kerd'as o choľamen muj. Pro aver d'ives gel'as pal e koritňačka. Arakhľas la, sar smirom paš'lol pro čikuno partos paš e leň. O Zeus phučľas la koritňačkatar, soske na avľas pro leskro bijav la Heraha. E koritňačka pes ča garud'as tel e bari prajtin u ňič na phenelas. Kana dikhľas, hoj o Zeus na džala bi o ňisoste, vazdľas o šero u lokhes phend'a na zorale, darade hangoha: „Pro sako than lačhes, no khore nekh feder.“ O Zeus ačhil'as bares choľamen. Leskro hangos sas ajso zoralo, hoj o čirikle darand'ile, u viskinenas sar urňile pal o paš kašta. „Avka, phiraveha peskro kher tuha sa kaj džaha!“ E koritňačka jekhvarestar šund'as, hoj la hin pro dumo vareso pharo. Oda sas o zoralo, pharo pancijeris, savo la učhard'as opre. Ča o šero šupinenca, o špicos pre pori u štar bange phindre šaj te dikhel. Olestar savore koritňački pro calo svetos sakovar phiraven pengro kheroro pro dumo.

● Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena.

Ako sa volal vládca všetkých bohov?.....

Sar pes vičhinel o nekh bareder Del?

Boh Zeus bol vládcom.....

O Del Zeus sas nekhbared maškar o

a) rímskych bohov / rimska dela

b) gréckych bohov / grecka dela

c) slovenských bohov / slovaťika dela

Čo robil Zeus, keď mal zlú náladu?.....

So kerelas o Zeus, kana les na sas lačhi dzeka?

Koho Zeus pozval na svadobnú hostinu?.....

Kas o Zeus akhard'as pro bijav?

Kto chýbal na svadobnej hostine? / Ko na avľas pro bijav?

a) Mačka / e mačka

b) Kačka / e raca

c) Korytnačka / e koritňačka

Akú náladu mal Zeus, keď zistil, že na svadbe nie je korytnačka?.....

Sar pes šunelas o Zeus, kana dikhľas, hoj e koritňačka nane pro bijav?

Koho si vzal Zeus za ženu?.....

Kas iľas o Zeus romňake?

Kedy odišiel Zeus hľadať korytnačku?.....

Kana geľas o Zeus te rodel e koritňačka?

Kde našiel Zeus odpočívať korytnačku?.....

Kaj arakhľas o Zeus e koritňačka te paš'ol?

Kde sa ukryla korytnačka pred Zeusom?.....

Kaj pes e koritňačka garud'as anglo Zeus?

Čo odpovedala korytnačka vládcovi bohov?.....

So phend'as e koritňačka le nekh bareder Devleske?

Koho Zeus vystrašil svojim krikom? / Ko darand'iľas, kana o Zeus zorales viskinelas?

a) Vtáky / o čirikle

b) Slony / o sloni

c) Levy / o levi

Ako potrestal Zeus korytnačku?.....

Sar o Zeus mard'as la koritňačka?

Aký bol pancier? / Savo sas o pancijeris?

- a) pekný, ľahký / šukar, lokho
- b) pevný, ľahký / zoralo, lokho
- c) pevný, ľažký / zoralo, pharo

Čo bolo vidieť korytnačke spod panciera?.....

So dikhes pre koritňačka avri andal o pancijeris?

Vieš aké iné zviera nosí na chrbte svoj domček?.....

Džanes, savi aver džvirina phiravel pro dumo peskro kheroro?

Porovnaj vlastnosti panciera a listu.....

Phen, savo hino o pancijeris u savi e prajtin

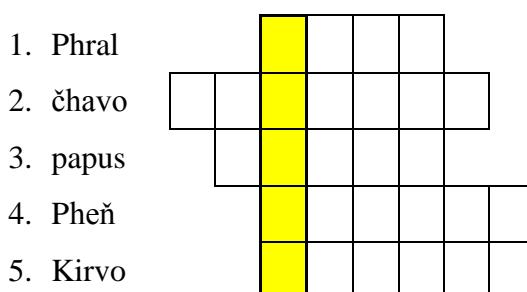
Kto by nemal chýbať na tvojej svadbe?.....

Ko musaj te avel pre tiro bijav?

Pokús sa vymysliet' iný názov rozprávky.....

De la paramisake aver nav

- Vieš aký druh elektriny môžeš niekedy vidieť na oblohe? Odpoved' nájdeš v tajničke. / Džanes, savi elektrina varekana šaj te arakhes pro ſebos? Arakh andre tajnička.

Ukradnuté slnko

reprodukcia africkej rozprávky podľa Heather Amery

Pri jazere Tumba, kde žil náčelník Wai so svojou rodinou, nikdy nevychádzalo slnko. Nieko ho pred mnohými rokmi ukradol. Iba v noci svietil na oblohe mesiac. Jedného dňa sa náčelníkov syn Mokele rozhodol ukradnuté slnko priniesť späť. Vyrobil si kanoe z obrovského stromu a pobral sa na cestu. Ked' sa zvieratá dozvedeli, čo chce Mokele urobiť, rozhodli sa, že mu pomôžu. Išlo s ním toľko zvierat, že zaplnili celé kanoe - osy, korytnačka, **luniak**, leopard a pavián. Celé dni Mokele prechádzal pralesom, až doplával do krajiny náčelníka Mokulaku. Mokele chcel od náčelníka slnko kúpiť. Náčelník však vymyslel zákerný plán, ako sa chlapca zbaviť. Poprosil svoju dcéru Molumbu, aby tajne uvarila nejaký lekvár. Molumbe sa Mokele zapáčil, a preto pripravený lekvár vyliala. Medzitým korytnačka našla v jaskyni ukryté slnko. Vytiahla ho von a pevne uchopila. Luniak vzal korytnačku do pazúrov a vyniesol ju k nebu. Vtedy po prvýkrát na oblohe zasvetilo slnko. Mokele a zvieratká spolu s Molumbou utiekli na kanoe domov. Mokele sa oženil s Molumbou a obaja žili šťastne pri jazere Tumba. Dodnes si ľudia v tomto kraji rozprávajú o tom, ako im udatný Mokele priniesol späť ich slnko.

O čordo kham

E reprodukcija pal e africko paramisi prekal e Heather Amery

Paš o tovos (jazeros) Tumba, kaj dživelas o šerutno Wai peskra famel'ijaha, ňikana o kham avri na avelas. Vareko les anglo but berša čord'as. Ča raťate pro ňebos sas o čonoro. Jekhe d'ivese peske le šerutneskro čhavo o Mokele phenďas, hoj anela o čordo kham pale. Kerd'as peske o kanoe andal o baro kašt u gel'as pro drom. Kana o džvirini šunde, so kamel o Mokele te kerel, phende, hoj leske dena phiko. Ajci but dživirini leha gele, hoj o kanoe sas pherdo – o osi, e koritňačka, **luniak – čo to je?**, o leopardos the o pavijanos. But d'ivesa džalas o Mokele prekal o bare veša, dži avľas andro them savi phirelas le šerutneske Mokulaku. O Mokele kamelas le šerutnestar te cinel o kham. O šerutno avri kerd'as o džungalo planos, sar te murdarel le čhaves. Mangl'as peskra čhatar, e Molumbatar, hoj garudes te tavel varesavo lekvaris. E Molumbake sas o Mokele pre dzeka, u vaš oda o tado lekvaris avri čhord'as. Andre oda, e koritňačka arakhľ'as o kham garudo andre chev andre phuv. Cirdl'as les avri u zorales l'ikerelas. O luňijakos chudľ'as la koritňačka andro naja u il'as la andro ňebos. Jekhtovar avka o kham švicind'as pro ňebos. O Mokele the o džvirini jekhetane la Molumbaha denašle pro kanoe u khore. O Mokele il'as la Molumba romňake u soduj džene bešenas

bachtales paš o jazero Tumba. Dži akana o manuša andre kada kotor phuv phenen pal oda, sar lenge o zoralo Mokele and'as lengro kham.

- Odpovedz na otázky. / Phen pale pro phučibena.

Pri akom jazere žil náčelník so svojou rodinou?.....

Paš o savo jazeros bešelas o šerutno peskra famel'ijaha?

Ako sa volal náčelník?

Sar pes vičhinelas oda šerutno?

Ako sa volal náčelníkov syn?.....

Sar pes vičhinelas o šerutneskro čhavo?

Čo ukradli ľud'om od jazera Tumba?.....

So čorde le manušendar paš o jazeros Tumba?

Kto sa rozhodol priniesť ukradnuté slnko?

Ko pes chudl'as hoi anela pale o čordo kham?

Aké zvieratá išli s Mokelom hľadať slnko?.....

Save džvirinj gele le Mokeleha te rodel o klam?

Aké zvieratá by si si zobraľa na cestu ty?

Save džvirini ijlal tu pro drom?

Od koho chcel Mokele kípit' slnko?

Kastar o Mokele kamelas te cinel o kham?

Aký plán vymyslel Mokulaku? / Sivo planos kerd'as o Mokulaku?

- a) Zákerný / džungalo
 - b) Dômyselný / god'aver
 - c) Náhradný / alternativno

Ako sa volala náčelníkova dcéra? / Sar pes vičhinelas le šerutneskri čhaj?

- a) Molamba
 - b) Molomba
 - c) Molumba

Kto našiel ukryté slnko?.....

Ko arakh'l'as o garudo kham?

Posúd' , či možno ukradnúť slnko?.....

Phen, šaj te čorel o kham?

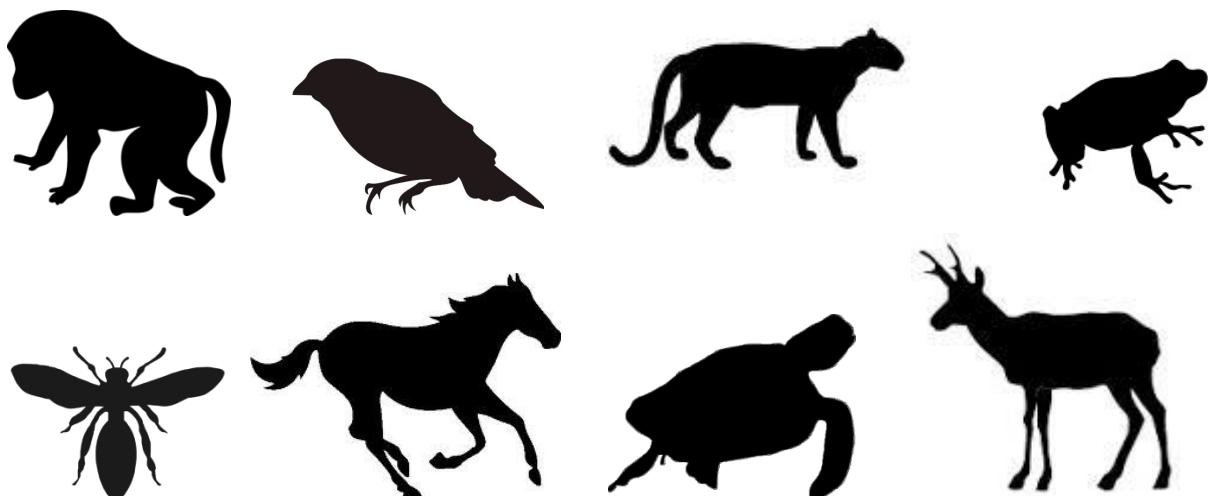
Kto vyniesol Korytnačku k nebu?.....

Ko il'as e Koritňačka pro ňebos?

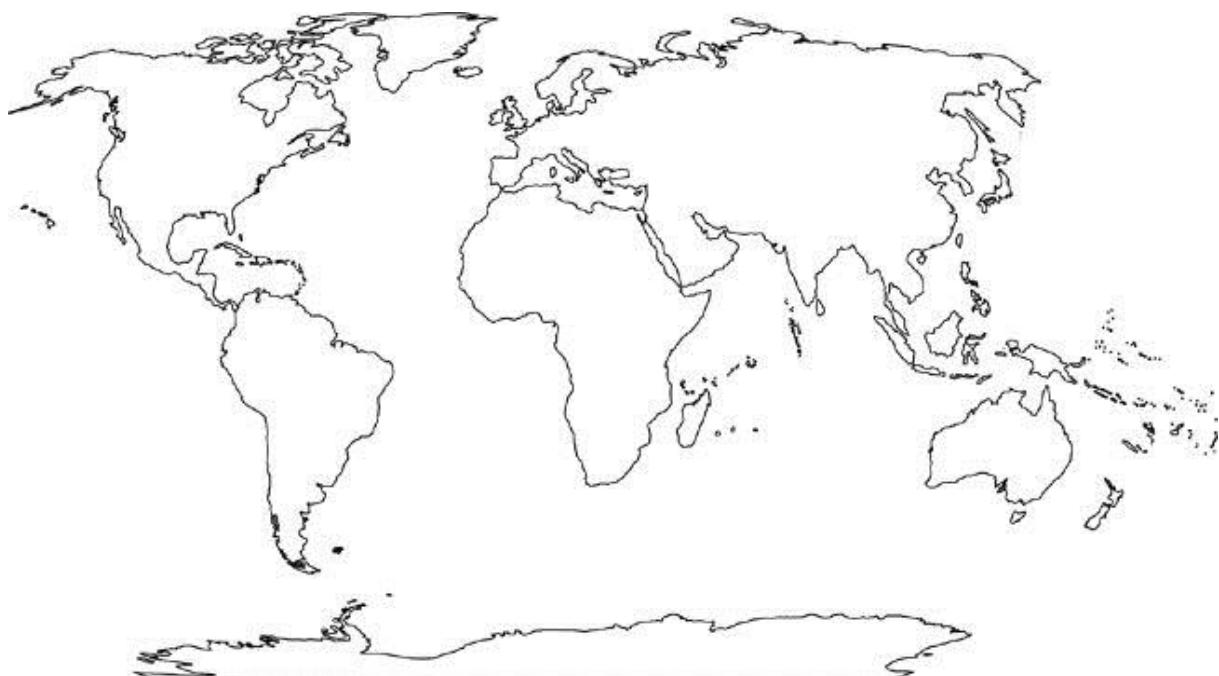
Vzal si Mokele Molumbu za ženu? áno – nie

Iľas o Mokele e Molumba romňake? He – na
Má rozprávka šťastný, alebo smutný koniec?.....
E paramisi hin bachtalo vaj bibachtalo agor?
Pokús sa vymysliet' iný názov rozprávky.....
De la paramisake aver nav.

- Označ zvieratá, ktoré išli s Mokelom hľadať slnko. / Arakh o džvirini, so gele le Mokeleha te rodel o kham.

- Vymaľuj Afriku. / Maľin avri e Afrika

Zoznam použitej literatúry

HEATHER, A.: Čarovný svet rozprávok, Praha : Ottovo nakladatelství, 2003, 127 s.
ISBN 80-7181-774-0

KÝŠKOVÁ, E.: Z rozprávky do rozprávky, Bratislava : Junior, 1995. 101 s.
ISBN 80-7146-351-5

http://cz.123rf.com/photo_11611561_ilustrace-a-erna-siluety-ropucha.html

http://es.123rf.com/photo_11611528_una-ilustracion-de-la-silueta-en-negro-de-serpiente.html

<http://fotky-foto.sk/fotobanka/zviera-nastavit-siluety%2823739185%29/>

<http://gradeclothing.com/wedding-dress-sketches.html>

<http://letscoloringpages.com/christmas-tree-coloring-pages-coloring-book-23-printable-coloring-pages.html/christmas-tree-coloring-pages-coloring-book-23-2>

<http://media0.7x.cz/images/media0:50fe65d85c651.png/clr-parrot.gif>

<http://onlycoloringpagesforkids.com/national-christmas-tree-coloring-pages-printable-coloring-pages.html>

<http://pagestocolor.net/7177-kids-making-snowman-coloring-pages-winter/>

<http://pixabay.com/cs/opice-%C4%8Dern%C3%A1-silueta-pavi%C3%A1n-zv%C3%AD%C5%AD%C5%99e-47367/>

<http://pixabay.com/cs/%C5%BEelva-zv%C3%AD%C5%99e-silueta-mo%C5%99sk%C3%A9-151231/>

<http://poshpilar.blogspot.sk/2010/10/dress-design-for-shabby-apple-contest.html>

<http://tessiedesigncompany.blogspot.sk/2013/01/owl-ink.html>

<http://wiki.en.grepolis.com/wiki/Zeus>

<http://www.art-is-fun.com/how-to-draw-an-owl.html>

<http://www.canstockphoto.cz/snimky-fotografie/levhart-silueta.html>

<http://www.celysvet.cz/omalovanka?c=752>

<http://www.newcoloring.net/13108/cat-play-piano-coloring-pages-free/>

<http://www.my-favorite-coloring.net/Coloring/Print/Animals/Cat/34478>

<http://www.omalovanky-zadarmo.sk/snehuliaci/>

http://www.optys.sk/zbozi/sablonu-oblicej-c-5-drdol-20-x-30-cm_4071700203/

<http://www.pixmac.sk/fotka/mot%C3%BD%C4%BE+silueta+vektor/000082836657>

http://www.samolepkynazed.org/cs/vrabec_1.html

<http://www.samo-lepky.sk/zvierata-kone-c75.html>

<http://www.shutterstock.com/pic.mhtml?id=43675825>

http://www.zazzle.com/black_wasp_silhouette_post_card-239264973989517619

<http://www.zazzle.com/silhouettes+photosculptures>

<http://www.zsslovanpb.edu.sk/obrazky/svet.jpg>

http://www.123rf.com/photo_11611336_illustration-in-style-of-black-silhouette-of-owl.html

http://cz.123rf.com/photo_11611701_a-erna-silueta-sa-rie-zva-a-at-divoka-prasata.html